

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**ANÀLISI DE FONTS
DOCUMENTALS**

Coordinació: PANOSA DOMINGO, MARIA ISABEL

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	ANÀLISI DE FONTS DOCUMENTALS			
Codi	100068			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història de l'Art i Gestió del Patrimoni Artístic	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
	Grau en Història	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	PANOSA DOMINGO, MARIA ISABEL			
Departament/s	GEOGRAFIA, HISTÒRIA I HISTÒRIA DE L'ART			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores d'activitat lectiva 90 hores de treball autònom de l'alumne/a			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	3 crèdits teòrics i 3 crèdits pràctics			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
PANOSA DOMINGO, MARIA ISABEL	mariaisabel.panosa@udl.cat	3	
RUCHESI , FERNANDO CARLOS	fernando.ruchesi@udl.cat	3	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- O1. Capacitat d'anàlisi crítica sobre les fonts escrites
- O2. Capacitat d'anàlisi crítica sobre les fonts orals
- O3. Capacitat d'anàlisi crítica sobre les fonts gràfiques i audiovisuals
- O4. Capacitat d'anàlisi crítica sobre les fonts materials
- O5. Aprenentatge de les tècniques de recerca bibliogràfica i documental en arxius o via digital
- O6. Saber intepretar textos i documents en el context històric de la seva aparició
- O7. Introducció a l'anàlisi qualitativa i quantitativa de les fonts

Competències

COMPETÈNCIES DE LA MATÈRIA

- CG3. Identificar, comparar i avaluar els mètodes, les tècniques i els instruments d'anàlisi i d'interpretació de les fonts i els documents històrics, antropològics i/o arqueològics.
- CT3. Adquirir capacitació en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- CE3. Valorar materials acadèmics, textos històrics, articles científics, audiovisuals i cartografia.
- CE4. Comparar i contextualitzar els principals corrents, autors i obres de la producció historiogràfica, antropològica i/o arqueològica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Coneixement de les diverses fonts d'informació per a la investigació històrica.
- Coneixement dels diferents tipus de fonts escrites a l'Europa occidental.
- Coneixement dels diversos tipus d'arxius històrics i fons documentals.
- Coneixement dels recursos existents per l'accés a les fonts històriques.
- Coneixement de les principals edicions i projectes d'edició, catalogació i digitalització de fonts documentals.
- Coneixement dels diferents tipus de fonts arqueològiques, epigràfiques i cartogràfiques per a la investigació de la

prehistòria i la història.

Capacitat per analitzar i comprendre diferents tipus de fonts i utilitzar-les en la recerca i la construcció del coneixement històric.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1 (prof. Fernando Ruchesi)

1. Crítica i edició de les fonts textuais
2. Arxius històrics i tipologies documentals
3. Introducció a la lectura i interpretació dels documents d'arxiu

Bloc 2 (prof. M. Isabel Panosa)

4. Classificació de les fonts d'informació històrica
5. Anàlisi de les fonts materials: arqueologia i patrimoni
6. Anàlisi de les fonts numismàtiques
7. Anàlisi de les fonts escrites primàries (epigràfiques i papirologiques)
8. Anàlisi de les fonts cartogràfiques
9. Anàlisi de les fonts audiovisuals
10. Fonts secundàries a la biblioteca

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	Codificació/descripció/tipologia TPD	O*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral (M)**	BLOC 1 (vegeu temari) BLOC 2 (vegeu temari)	O1,O6 O1-O7	1 1	24 24	
Seminaris (S)	S1: Recursos digitals per a l'estudi de fonts històriques S2: Anàlisi quantitativa i qualitativa	O6 O2, O3, O7	1 1	2 2	2 2
Pràctiques (P)	P1: Visita Arxiu de Lleida P2: Sessió al Museu de Lleida P.3: Sessió a l'Arxiu Audiovisual de l'IEI P4: Visita a l'Arxiu Arqueològic de l'Ajuntament de Lleida	O1 O1,O3 O3 O4 O4	1 1 1 1	2 2 2 2	2 2 1 1
Treballs (T)	T1:Exercicis BLOC 1 T2: Exercicis BLOC 2	O1,O6 O2-O7	1 1	- -	18 18
Tutories (Tut)	Seguiment de treballs		1	4	-
Altres (AA)					
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació				46

TOTAL			1	60	90
-------	--	--	---	----	----

O: objectiu. G: nombre de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumne/a. HV: hores de classe no presencials. HNP: hores no presencials de l'alumne/a

Sistema d'avaluació

Mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	Observacions	O*	Activitat	%*
Assistència i participació (As)	As 1: Assistència a classe i participació en els seminaris i les sortides		O1-O7		10
Taller d'avaluació (TA) (Examen) **	Bloc 1 Bloc 2	Prova escrita Prova escrita			25%* 25%*
Informe (In) / Treballs (T) **	Bloc 1 Bloc 2	Treball Treball		T1 T2	20% 20%
Altres (A)					
TOTAL					100**

IMPORTANT:

* **Nota mínima exàmens** per fer mitjana a la nota final: **4** (si es treu menys de 4 cal fer obligatòriament la prova de recuperació de l'examen corresponent).

** Cal aprovar els dos blocs per superar l'assignatura.

*** Descobrir-se plagi o còpia tindrà greus conseqüències i sempre repercutirà en la nota. De bon principi, els exercicis implicats rebran un 0 de nota. A més, el frau acadèmic (còpia o plagi en treballs o còpia espontània durant l'examen), comporta l'aplicació de la Normativa de l'Avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL, la qual cosa vol dir que s'informarà al coordinador i a la cap d'estudis per obrir expedient a l'estudiant; i que el seu cas es valorarà en la comissió d'estudis, podent arribar les sancions aplicables (i depenent de la gravetat de la falta), a la pèrdua del dret a ser avaluat de l'assignatura, la pèrdua de la matrícula d'un semestre o un curs o l'expulsió del grau fins a tres anys.

**** L'alumnat que combini els estudis amb una feina a temps complet o a temps parcial els horaris de la qual coincideixin amb els de les classes, o que per necessitats de conciliació familiar no pugui assistir a classe, té dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres. Passats els primers cinc dies de classe sense avisar de voler fer l'avaluació alternativa, l'única opció serà la d'avaluació continua ja presentada en aquesta secció.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia

Alía Miranda, F., *Fuentes de información para historiadores. Obras de referencia y bibliografías*. Gijón: Trea, 1998.

Alberch i Fugueras, R, *¡Archívese! : los documentos del poder : el poder de los documentos*, Madrid: Alianza, 1999.

Aróstegui, J., *La investigación histórica teoría y método*, Ed. Crítica, 2001.

Baldó, Marc. *Introducció a la Història. Praxi, estructura i canvi*, Publicacions de la Universitat de València, 2009.

- Burke, P., *Visto y no visto : el uso de la imagen como documento histórico*, Barcelona: Crítica, 2005.
- Calvet, L. J., *Historia de la escritura: De Mesopotamia hasta nuestros días*. Barcelona: Ed. Paidós, 2001.
- Cea de Ancova, M. A., *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*, Ed. Síntesis, Barcelona, 1998
- Cerdá Díaz, J., *Archivos municipales españoles: guía bibliográfica*. Gijón: Trea, 1999.
- Coll, S., *Guía de fuentes cuantitativas para la historia económica de España*, Madrid: Banco de España. Servicio de Estudios, 1995.
- Crawford, M., *Fuentes para el estudio de la Historia Antigua*, Madrid: Taurus, 1986.
- Cruz Mundet, J. R., *Manual de archivística*, Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2003 (5ª ed.).
- Ferro, M., *Historia contemporánea y cine*, Ariel, 1995.
- Llona, M., *Entreverse*, 2012.
- Martí Bonet, J. M., *Guía de los archivos y la bibliotecas de la Iglesia en España*, 2 vols. León, 1985.
- Monterde, J.E., *La representación cinematográfica de la historia*, Akal, 2001.
- Pagarolas i Sabaté, L., *Los Archivos notariales : qué son y cómo se tratan*. Gijón: Trea, 2007.
- Renfrew, C., Bahn, P., *Arqueología. Teorías, métodos y práctica*, Ed. Akal, Madrid, 1993.
- Taylor, S.J., Bogdan, R. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*, E. Paidós, Buenos Aires, 1986.
- Thompson, P., *La voz del pasado: la historia oral*, Alfons el Magnànim, 1988.

Col·leccions de fonts escrites

Monumenta Germaniae Historica (MGH)

<http://www.dmgh.de/>

Rerum Britannicarum medii aevi scriptores (Rolls Series)

Recueil des historiens des Gaules et de la France (RHG) / Rerum gallicarum et francicarum scriptores

Rerum Italicarum Scriptores (RIS)

Textos Medievales. Anubar Ediciones

<http://www.anubar.com/coltm/>

Memorial Histórico Español, Real Academia de Historia.

Fonts Històriques Valencianes - Publicacions de la Universitat de València.

http://puv.uv.es/index.php?cPath=21_25_8590_9489

Els Nostres Clàssics - Editorial Barcino (Fundació Lluís Carulla).

<http://www.editorialbarcino.cat/index.php/colleccions-barcino/els-nostres-classics.html?p=1>

Publicacions de l'Abadia de Montserrat - Abadia de Montserrat.

Catalunya carolíngia (Ramon d'Abadal)

Publicacions de la Fundació Noguera.

<http://www.fundacionoguera.com/es/>

Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans

<http://www.iec.cat/activitats/publicacions.asp>

Textos Jurídics Catalans – Generalitat de Catalunya

Fuentes históricas aragonesas

<http://ifc.dpz.es/publicaciones/biblioteca2/id/22>

Revista Urgel·lia (Cebrià Baraut, dir.)

Fons audiovisuals

Filmoteca Española: <http://www.rtve.es/filmoteca/>

Filmoteca de Catalunya: <http://www.filmoteca.cat/web/>

European Film Gateway: <http://www.europeanfilmgateway.eu/>

RTVE: <http://www.rtve.es/alcanta/tve/archivo/>

Catalunya radio: <http://www.ccma.cat/catradio/arxiu-°©?sonor/>

Arxius

Arxius de Catalunya

http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/temes/arxius_i_gestio_documental

Arxiu Nacional de Catalunya

<http://anc.gencat.cat/ca/index.html>

Portal de Archivos Españoles (PARES).

<http://pares.mcu.es/>

Archivo Central del Ministerio de Cultura (Madrid)

<http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/archivos/mc/archivos/amc/portada.html>

Archivo de la Corona de Aragón (Barcelona).

<http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/archivos/mc/archivos/aca/portada.html>

Archivo Histórico Nacional (Madrid).

<http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/archivos/mc/archivos/ahn/fondos-documentales.html>

Centro de Información Documental de Archivos (CIDA).

<http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/archivos/mc/centros/cida/portada.html>

Sección Nobleza del Archivo Histórico Nacional (Toledo).

<http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/archivos/mc/archivos/nhn/fondos-documentales.html>

European Archive / Internet Memory Fondation.

<http://internetmemory.org/en/index.php/about/collections1>

Biblioteques Virtuals

Memòria Digital de Catalunya

<http://mdc1.cbuc.cat/index.php>

Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives

[http://www.luisvives.com/portal/historiografia/pcuartonivel.jsp?
nomportal=historiografia&conten=catautores&idioma=cat](http://www.luisvives.com/portal/historiografia/pcuartonivel.jsp?nomportal=historiografia&conten=catautores&idioma=cat)

Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes

<http://www.cervantesvirtual.com/bib/seccion/historia/psegundonivelb151.html?conten=portal>

Gallica. Bibliothèque Nationale de France

<http://gallica.bnf.fr/?lang=ES>

Online Medieval Sources Bibliography, Center for Medieval Studies, Fordham University

<http://medievalsourcesbibliography.org/index.php>